
Aanbiedingsnotitie bij: Agendapunt 5

Titel: Stand van zaken POP3 financieel

Bijlage: geen

Bespreekpunten / beslispunten

1. Bespreken van financiële voortgang
-

Inleiding

Deze notitie brengt de voortgang van de inzet van de ELFPO middelen in beeld. Als alle geplande openstellingen worden uitgevoerd zal eind 2017 74% van het voor de totale programmaperiode beschikbare Europese budget zijn opengesteld. Als alles volgens planning verloopt zullen in 2017 en 2018 de beschikbare Europese middelen tijdig benut¹ worden. Daarbij is essentieel dat provincies, RVO.nl en het Rijk samen de schouders eronder blijven zetten. In 2018 zullen provincies en Rijk het dat jaar nog resterende ELFPO budget grotendeels moeten openstellen, om tot tijdige benutting van alle beschikbare ELFPO-middelen te kunnen komen.

Versnelling openstellingen en betalingen

Vanwege nog altijd achterblijvende voortgang, heeft het Regiebureau POP in het voorjaar van 2017 met provincies en Rijk geïnventariseerd welke maatregelen genomen zijn en worden om te komen tot een verdere versnelling van openstellingen en uitgaven. Belangrijk daarvoor zijn genomen maatregelen om tot een vlottere afhandeling van subsidieaanvragen te komen en maatregelen om tot versnelling van kasuitgaven in 2018 en volgende jaren te komen. Dit laatste wordt onder meer nagestreefd door een verhoging van de open te stellen bedragen in 2017 en in 2018. Provincies, Rijk en RVO.nl zijn overeen gekomen de schouders er onder te zullen blijven zetten.

Stand van zaken tijdige benutting Europees geld

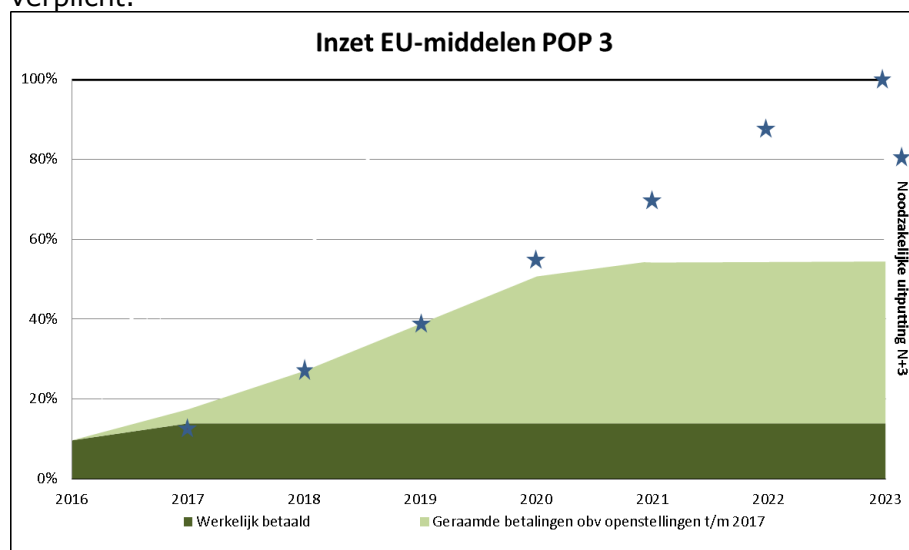
De declaratie van het eerste kwartaal 2017 bedroeg € 32,5 mln. Hiermee is per 1 april 2017 totaal € 106 mln. gedeclareerd bij de EU. Dit betreft betalingen op mtr. 10 agromilieuverbintenissen (€ 88 mln.), mtr. 17 Brede weersverzekering (€ 8 mln.), uitfinanciering van POP2 projecten (€ 9 mln.) en Technische Bijstand (€ 1 mln.). Om de N+3 target van 2014 te behalen, moet er eind 2017 € 87,1 mln. zijn gedeclareerd. Dit bedrag is inmiddels gerealiseerd.

De N+3 target van 2018 (budget beschikbaar gekomen in 2015), die eind 2018 moet zijn bereikt, zal niet gehaald kunnen worden als nieuwe verplichtingen - uit de openstellingen 2016/2017 - niet al in de periode tot en met 2018 tot kasrealisatie komen.

---

¹ De middelen voor de uitvoering van het POP3 stelt de Commissie beschikbaar volgens het principe van N+3. Wanneer de declaraties lager zijn wordt het restant budget gedecommitteerd. Vanaf 2014 stelt de Commissie het jaarbudget beschikbaar voor de uitvoering van het programma, zodat vanaf 2017 deze afspraak cruciaal wordt.

Op dit moment zijn er geen ramingsgegevens op projectniveau beschikbaar om met zekerheid te kunnen voorspellen of de N+3 target van 2018 behaald zal worden. In de onderstaande grafiek is de realisatie per 1 april 2017 donkergroen weergegeven. In het lichtgroen is een inschatting gemaakt van de verwachte uitgaven op basis van de openstellingen tot en met 2017. Een **deel** hiervan is op dit moment daadwerkelijk verplicht.

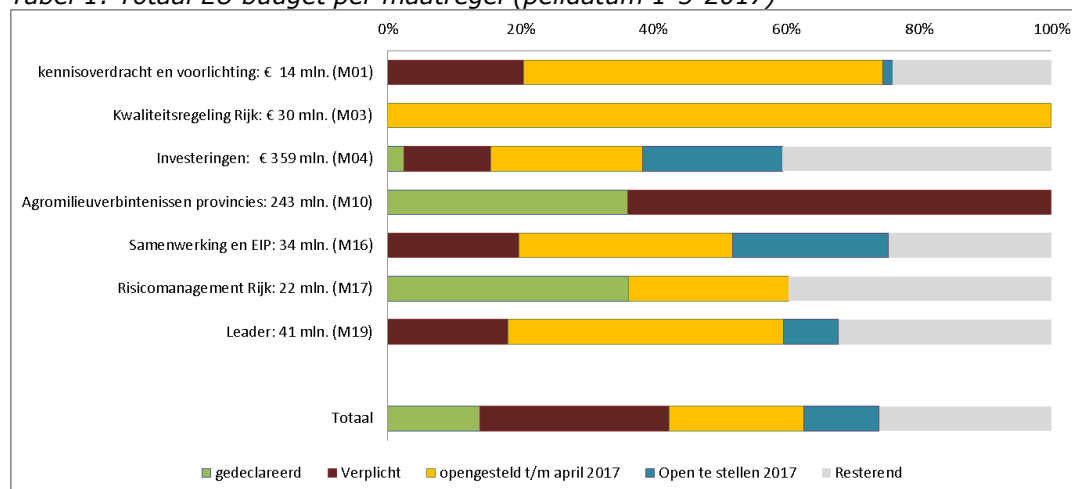

Wat betreft de tijdige benutting van de EU-middelen eind 2018 (N+3 van 2015) geldt dat in de komende 2 jaar veel inzet moet worden gepleegd.

Stand van zaken per maatregel

In totaal zal er volgens planning in 2017 voor € 138 mln. (EU-bijdrage) worden opengesteld. Eind 2017 zal dan 74% van het totaal beschikbare budget zijn opengesteld. Dit percentage is inclusief de afgesloten collectieve contracten voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer².

Tabel 1: Totaal EU budget per maatregel (peildatum 1-5-2017)

Provincies hebben de ambitie om nagenoeg het volledige nog resterende EU-budget in 2018 open te stellen.

² Deze contracten zijn in 2016 afgesloten voor een periode van 6 jaar, maar zijn in dit overzicht meegenomen tot en met het jaar 2020. Omdat de overgangsregelingen naar POP4 op dit moment nog niet bekend zijn, is nog onduidelijk of genoemde contracten na 2020 gedeclareerd kunnen worden onder het huidige POP3.

Het onderdeel Risicomanagement Rijk betreft jaarlijkse openstellingen en premiebetalingen, de verwachting is dat het hiervoor resterend EU-budget volledig zal worden benut.

Stand van zaken openstellingen

In de vergadering van het Comité van Toezicht van 9 december 2016 is toegezegd te rapporteren over de openstellingen van de afgelopen periode. Deze rapportage geeft inzicht in het aantal aanvragen dat per submaatregel wordt ingediend, het aantal aanvragen dat voldoet aan de instapeisen en het aantal aanvragen dat wordt verleend. In bijlage 1 is het overzicht opgenomen van het aantal ingediende aanvragen per submaatregel. In totaal zijn er 165 openstellingen geweest. Bij de openstellingen zijn totaal ruim 1.800 aanvragen ingediend waarvan er medio mei 2017 nog 916 in behandeling zijn. 54 projecten zijn afgefallen (afgewezen omdat zij niet aan de instapvereisten voldeden of zich hebben teruggetrokken). Na toepassing van de selectiecriteria is gebleken dat circa 270 projecten een te lage score heeft gehaald en daarom niet voor subsidie in aanmerking kwam of moest worden afgewezen vanwege het bereiken van het subsidieplafond.

Prestatiereserve eind 2018

In het programma POP is 6% van de Europese middelen apart gezet in de zogenaamde prestatiereserve. De prestatiereserve is gesplitst per (Europese) prioriteit. Per prioriteit is de Commissie met Nederland overeengekomen welke mijlpalen eind 2018 behaald moeten worden om de prestatiereserve definitief toegewezen te krijgen op de betreffende prioriteiten. Als Nederland de gestelde mijlpalen eind 2018 haalt kan deze reserve van € 36,4 mln. ongewijzigd worden ingezet op het programma.

In de onderstaande tabel is per prioriteit aangegeven wat het deelbedrag is in de prestatiereserve en welke maatregelen hieraan bijdragen.

Tabel 2: Opbouw prestatiereserve per aandachtsgebied

Prioriteit	Prestatiereserve X € 1 mln	Maatregelen
2 Concurrentievermogen	10,5	M1 kennisoverdracht, M3 kwaliteitsregeling, M4.1 investeringen, M4.3 ruilverkaveling en M16 samenwerking
3 Risicobeheer	0,91	M17 Brede weersverzekering
4 Herstel, verbetering instandhouding ecosystemen	22,5	M10 ANLB en M4.4 niet productieve investeringen
6 Economische ontwikkeling plattalandsgebieden	2,5	M19 LEADER
Totaal	36,41	

De mijlpalen per prioriteit zijn opgenomen in het volgende overzicht:

Tabel 3: Te behalen mijlpalen per aandachtsgebied

Priority	Indicator	Mijlpaal 2018	Resultaat 31 december 2016	Bereikt
P2	Totale overheidsuitgaven P2 (€ x 1 mln)	58,80	11,43	19%
P2	Aantal landbouwbedrijven met POP-steun voor investeringen in de herstructurering en modernisering (aandachtsgebied 2a) + bedrijven met POP-ondersteunde zakelijke ontwikkelingsplannen/investeringen voor jonge landbouwers (aandachtsgebied 2B)	370	0	0%
P3	Totale overheidsuitgaven P3 (€ x 1 mln)	9,70	16,32	168%
P3	Aantal landbouwbedrijven dat deelneemt aan regelingen inzake risicobeheer (aandachtsgebied 3B)	355	1.574	443%
P4	Totale overheidsuitgaven P4 (€ x 1 mln)	167,30	81,03	48%
P4	Landbouwgrond onder beheerscontracten die bijdragen aan biodiversiteit (ha) (aandachtsgebied 4A) + het verbeteren van het waterbeheer (ha) (aandachtsgebied 4B) + het verbeteren van het bodembeheer en het voorkomen van bodemerosie (ha) (aandachtsgebied 4C)	71.100	112.809	159%
P6	Totale overheidsuitgaven P6 (€ x 1 mln)	13,60	-	0%
P6	Bevolking die valt onder plaatselijke groepen (aandachtsgebied 6B)	2.100.000	3.391.000	161%

Op dit moment zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar om met zekerheid te kunnen stellen dat op alle prioriteiten de afgesproken mijlpalen zullen worden gehaald. Dit hangt mede samen met de vraag of 'tussentijdse betalingen van nog niet afgeronde projecten' kunnen meetellen in de target van te behalen overheidsuitgaven. Dit geldt met name

voor de mijlpalen onder prioriteit 2 en 6. Indien nodig zal in de komende notificatie voorgesteld worden om ten behoeve van het prestatieraamwerk gebruik te maken van het behalen van tussenresultaten.

Als de mijlpaal niet wordt gehaald mag het deel van de prestatiereserve waar de target voor was gesteld niet binnen de betreffende prioriteit worden besteed. Wel kan dit deel van de reserve worden toegevoegd aan prioriteiten die wél voldoen aan de gestelde mijlpalen.

Belangrijkste conclusies:

In de jaren 2017 en 2018 moet nog veel gerealiseerd worden om:

1. eind 2018 de uitputting van het beschikbare EU jaarbudget te halen, en
  2. eind 2018 de mijlpalen ten behoeve van de prestatiereserve op alle genoemde onderdelen te halen.
-

Bijlage 1 Overzicht aantal ingediende en toegewezen aanvragen per submaatregel (peildatum 1-5-2017)

Openstellingen in de periode 2015 - 1 mei 2017											
Maatregel		Aantal openstellingen	Aantal projecten per 1 mei 2017						aangevraagd X € 1 mln	Verplicht X € 1 mln	Betaald X € 1 mln
			aanvragen	niet ontvankelijk	In behandeling	afgewezen	toegewezen	afgerond			
1	Trainingen, workshops, ondernemerscoaching en demonstraties	13	76	2	40	22	12		18,4	2,9	
4.1.1	Fysiske investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven	14	397	11	298	35	53		37,1	1,8	-
4.1.2	Jonge Landbouwers regeling	24	844	20	283	122	419		14,4	7,1	-
4.3	Verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven	12	27		15	5	7		19,0	7,5	-
4.4.1	Niet-productieve investeringen biodiversiteit etc/PAS	10	19		12	5	2		7,1	0,3	
4.4.2	Niet-productieve investeringen water	19	95		65	4	26		149,7	42,9	
16	Samenwerking voor innovatie/ EIP	24	214	13	113	52	36		38,1	11,4	
19	Leader	49	175	8	90	25	52		26,4	12,7	
	Totaal	165	1.847	54	916	270	607	-	310,2	86,6	-